

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези X Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(18-19 жовтня 2024 р.)**

1 том

ОДЕСА 2024

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. — 341 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 31.10. 2024 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри музично-інструментальної підготовки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ганна РЕБРОВА

©Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського, 2024

Відеоаналіз виступів та репетицій є інструментом для розвитку рефлексії. Перегляд та аналіз відеозаписів власних виступів та роботи з колективом дозволяє майбутнім керівникам оцінювати свої сильні та слабкі сторони, помічати деталі, які були упущені в момент виконання [3].

Практика групової рефлексії включає обговорення та аналіз виступів, хореографічних рішень та педагогічних ситуацій з колегами та викладачами. Цей метод сприяє розвитку критичного мислення, здатності сприймати конструктивну критику та формує навички ефективної комунікації [4].

Застосування методу кейс-стаді, де студенти аналізують реальні ситуації з практики керівництва хореографічними колективами, дозволяє розвивати аналітичні навички та здатність приймати обґрунтовані рішення в складних професійних ситуаціях [5].

Висновки. Розглянуті методи розвитку рефлексії адаптовані до специфіки хореографічної діяльності. Впровадження цих методів у навчальний процес стикається з певними викликами, зокрема, з необхідністю адаптації навчальних програм та подоланням психологічних бар'єрів студентів щодо самоаналізу та самокритики. Подальші дослідження мають бути спрямовані на практичну апробацію та оцінку ефективності цих методів у реальному освітньому процесі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Boud, D., Keogh, R., & Walker, D. (1985). *Reflection: Turning experience into learning*. London: Kogan Page.
2. Nordin, S. M., & Cumming, J. (2005). Professional dancers describe their imagery: Where, when, what, why, and how. *The Sport Psychologist*, 19(4), 395-416.
3. Leijen, Ä., Lam, I., Wildschut, L., & Simons, P. R. J. (2009). Difficulties teachers report about students' reflection: Lessons learned from dance education. *Teaching in Higher Education*, 14(3), 315-326.
4. Warburton, E. C. (2004). Knowing what it takes: The effect of perceived learner advantages on dance teachers' use of critical-thinking activities. *Research in Dance Education*, 5(1), 69-82.
5. Risner, D. (2009). Challenges and opportunities for dance pedagogy: Critical social issues and "unlearning" how to teach. *Congress on Research in Dance Conference Proceedings*, 41(S1), 204-209.

Ірина ЛЯЩЕНКО,

Криворізький державний педагогічний університет

**МУЗИЧНА СЕМІОТИКА ЯК МЕТОДИЧНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ
НАПРЯМ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА**

Інформатизація сучасної освіти України вимагає пошуку не лише нових механізмів застосування інформаційних технологій, але й спонукає до перегляду системи компетентностей, що складають основу професійної підготовки майбутніх фахівців-освітян. У цьому контексті належне місце займає високопрофесійна робота з інформацією, знаками, знаковими системами, що складає сутність семіотичної компетентності педагога, зокрема учителя музичного мистецтва. Семіотична компетентність покликана зайняти провідну, ключову позицію завдяки своєму універсальному характеру, міждисциплінарній природі, особистісному орієнтуванню.

Семіотика музики у фаховій підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва може значно урізноманітнити та поглибити їх аналітичну діяльність, яка традиційно відбувається переважно під час музично-теоретичної підготовки. Крім цього, мистецький простір потребує особливої ролі інтерпретації, множинність якої апріорі значно розширює семіотичне поле, а також ускладнює процес як декодування знаково-символічного навантаження мистецького тексту учителем, так й донесення відповідного результату учнівській аудиторії.

Семіотика загальна прямо сполучається з музичною семіотикою у аспектах, які покликані оновити методичні засади фахової підготовки молодих освітян. Звернемо увагу на такі перспективні можливості, як-от:

- багатовекторне оперування значеннями і смислами, використання знаків та знакових систем для вирішення широкого спектру освітніх задач;
- семіотичний аналіз різних видів інформації в процесі вибору оптимального матеріалу для навчання з метою підвищення ефективності його засвоєння;
- введення засад загальної та предметної семіотики (зокрема, мистецької та музичної семіотики) для покращення рівня комунікації між всіма учасниками освітнього процесу в контексті його всебічної модернізації;
- розуміння знакової специфіки музичного мистецтва, декодування знаків, трансляція закодованого змісту усім учасникам освітнього процесу.

З метою збагачення процесу професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва семіотичними знаннями, вміннями, особистісною мотивацією для постійного самовдосконалення, потребою відповідати вимогам сучасної освіти необхідним виглядає розробка та практичне введення навчальних курсів відповідного спрямування – як повних, так й із застосуванням окремих елементів семіотичної діяльності – у навчальний план музично-педагогічних вишів. Без цього не можна подолати певні проблеми мистецької, музично-педагогічної освіти, пов'язані з недостатнім рівнем професійної ідентичності учителя-початківця та неготовністю майбутнього педагога-музиканта відповідати всім вимогам сучасної загальної та спеціалізованої освіти різних рівнів. Отже, вважаємо перспективним вивчення методичних можливостей музичної семіотики з

метою їх подальшого впровадження в музичну практику, зокрема, у вітчизняний музично-педагогічний простір.

Дмитро БІДЮК

Хмельницький національний університет

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ХОРЕОГРАФІВ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета й цінності хореографічно-педагогічної освіти орієнтовані на підготовку педагогів-хореографів нової генерації, здатних творчо поєднувати педагогічну, мистецьку, спортивну, управлінську та інші види діяльності. Сучасний педагог-хореограф – це актор-танцівник, балетмейстер-постановник, педагог-організатор, тренер-викладач, менеджер-адміністратор, тьютор-наставник, лідер, модератор, психолог тощо. Хореографічна освіта потребує педагогів-хореографів, які уособлюють творчу індивідуальність та забезпечують максимальну реалізацію творчого потенціалу кожного учня, а відтак колективу.

Заклади вищої освіти України, у яких реалізується фахова підготовка майбутніх педагогів-хореографів, ставлять за мету підготовку конкурентоспроможних фахівців, які володітимуть необхідними загальними та спеціальними компетентностями, що вбирають відповідні знання, уміння та навички. Освітньо-професійними програмами спеціальностей 014 Середня освіта (Хореографія) та 024 Хореографія передбачено придатність випускників до працевлаштування керівниками хореографічного колективу (студії, аматорського гуртка тощо).

Розширення напрямів хореографічного мистецтва та реформаційні процеси в системі педагогічної освіти зумовлюють пошук сучасних інноваційних підходів до удосконалення професійної підготовки педагогів-хореографів, зокрема у формуванні готовності до управління танцювальною студією, хореографічною школою, дитячими мистецькими об'єднаннями, аматорськими гуртками тощо.

Особистий досвід професійної діяльності в хореографічній студії, вивчення зарубіжного досвіду функціонування та розвитку танцювально-хореографічних студій, участь у міжнародних чемпіонатах світу, конгресах, майстер-класах і тренінгах, конференціях дали змогу перекоонатися, що ефективність професійної діяльності педагога-хореографа та успіхи хореографічного колективу, танцювальної студії значною мірою залежать від управлінських здібностей, лідерських якостей, культури спілкування, організаційних умінь хореографа-керівника тощо. Найбільшими проблемами педагогів-хореографів в управлінні творчим колективом або студією є індивідуально-психологічні та соціально-педагогічні. Культура управлінської діяльності педагога-хореографа характеризується креативністю, захопленістю, самостійністю, працездатністю, відповідальністю,

Якименко Ю.

Елементарне музикування та рух як ефективний шлях всебічного розвитку дитини.....178

Бегас Н.

Фольклорна спадщина Поділля зимової календарної обрядовості як основа національних мистецьких цінностей.....179

Барановська І.

Формування поліхудожньої обізнаності майбутніх учителів мистецтва.....183

Дікенштейн Ю.

Інноваційність культурного та комерційного впливу С. Вандера на музичну індустрію.....184

Коваль, Т., Граб О.

Мистецтво як інструмент збереження національної ідентичності в умовах безпекового середовища.....187

Лі Сін

Образність та музична стилістика вокальної творчості Роберта Шумана....188

Каменєва І.

Музикотерапія як засіб збереження психічного здоров'я дітей старшого дошкільного віку.....191

Нечіпоренко О.

Методи розвитку рефлексії у майбутніх керівників хореографічних колективів.....195

Лященко І.

Музична семіотика як методичний інноваційний напрям фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.....196

Дмитро Бідюк

Проблема формування готовності майбутніх педагогів-хореографів до управлінської діяльності.....198

Хуан Тайлун

Traditional string instruments in the musical culture of China.....199

Чжан Енсі

Хореографія як вид мистецтва і напрям здоров'язбережувальних технологій.....203

Герц, І., Лісовська Н.

Проблеми формування індивідуального стилю майбутнього хореографа-постановника.....204

Bao Xiangqi, Herts I.

To the definition of the concept of «compositional design of dance production».....208

Чебаненко О., Ключєва С.

Інфантилізація в освіті: вплив технологій та масової культури на розвиток особистості.....211